

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	10.09.2025, Pärnu
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Hanna Varik
Ametiasutuse nimi:	Lääne Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24267050706
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 215 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX XXX (endine XXX) (XXX)
Kuriteo toimepanemise aeg:	21.10.2024

Lääne Ringkonnaprokuratuur menetleb käesolevat kriminaalasja, milles XXX XXX (endine XXX) kahtlustatakse KarS § 215 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemises, mis seisnes selles, et tema 21.10.2024 kella 11:25 kuni 12:05 vahelisel ajal võttis omavoliliselt, s.o ilma omaniku loata, Pärnu linnas XXX XX juurest võõra vallasasja omavolilise ajutise kasutamise eesmärgil XXX XXX kuuluva sõiduauto Lexus LS400 registreerimismärgiga XXXXX, millega sõitis kuni Pärnu linnas asuva XXX tn ja XXX ristmikuni, kus põhjustas varalise kahjuga liiklusõnnetuse. Oma tahtliku tegevusega tekitas XXX XXX XXX XXX varalise kahju summas 3105,64 eurot.

KrMS § 202 lg 1 ja lg 2 sätestavad, et kriminaalmenetluse võib lõpetada teise astme kuriteos avaliku menetlushuvi puudumise korral, kui kahtlustatava süü ei ole suur ja kui kahtlustatav on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja on tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud määratud tähtjaks, nõustunud maksma kindla summa riigitulusesse või nõustunud tegema kindla arvu tunde üldkasulikke tööd. Kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

XXX XXXle esitatud kahtlustuse näol on tegemist teise astme kuriteoga. KarS § 215 lg 1 eest ei näe karistusseadustik ette alammäärana vangistust, vaid rahalise karistuse. Sanktsiooni maksimummääraks on kuni üheaastane vangistus.

Prokurör, olles tutvunud kriminaalasja materjalidega, leiab, et käesoleval juhul esinevad KrMS § 202 lg-tes 1 ja 7 sätestatud eeldused menetluse lõpetamiseks avaliku menetlushuvi puudumise tõttu ja kuna isiku süü ei ole suur.

KrMS § 202 lg 1 raames mõeldakse isiku teosüüd karistusseadustiku mõttes, s.o vaadatakse üksnes konkreetset kuritegu, mitte isikut või tema varasemat käitumist, ning erinevaid preventsioone. Arvesse võetakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja poolt sätestatud karistust. Kriminaalasja materjalidest nähtub, et kuna kahtlustatav põhjustas liiklusõnnetuse, kahjustades kannatanule kuuluvat sõidukit, on ta oma süülise tegevusega tekitanud kannatanule XXX XXX varalise kahju summas 3105,64 eurot (sõiduauto liiklusõnnetuse eelse seisundi taastamise kulu). Kahtlustatav jõudis kannatanuga kokkuleppele kahju hüvitamise osas ning hüvitas vabatahtlikult 19.02.2025 kannatanule kogu tekitatud kahju. Samuti on kriminaalmenetluse väliselt tekitatud kahju liiklusõnnetuse tagajärjel foorisüsteemile ja kohtvalgustusele, mille kahtlustatav on kindlustusele summas 5711,28 eurot hüvitanud. Samuti väärrib märkimist, et kahtlustatavale etteheidetavate süüteo

puhul on tegemist ühekordse teoaktiga. Eelnevad kaalutlused ei võimalda teha järeldust, et kahtlustatava süü oleks piisavalt suur, et õigustada tema suhtes kohest kriminaalrepressiooni kohaldamist.

Kahtlustatava osas puudub ka avalik menetlushuvi, mis takistaks menetluse lõpetamist KrMS § 202 alusel. Kohtupraktikas seostatakse avalikku menetlushuvi enamjaolt materiaalses karistusõiguses sätestatud karistamise eesmärkidega, s.o üld- ja eripreventatiivsete kaalutlustega. Eripreventatiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib eeldatavasti tingida tema poolt uute süütegude toimepanemise. Seda tõenäosust on võimalik hinnata lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust, s.o kas tegemist on ühekordse või korduva teoaktiga.

Kahtlustuses kirjeldatud teo näol on tegemist üksiku episoodiga ning karistusregistri andmetel puuduvad XXX XXXI varasemad väärteo- ja kriminaalkaristused. Prokuratuuri andmetel ei ole XXX XXX suhtes hetkel käimas ka ühtegi teist kriminaalmenetlust. Seega ei ole kahtlustatava puhul kuritegude toimepanemine kujunenud tema elustiiliks ning puudub alust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida tema poolt uute kuritegude toimepanemise jätkamise. XXX XXX on kahtlustatavana ülekuulamisele mõistnud, et tegemist oli tema poolt halva teoga ning kinnitanud, et ta edaspidi nii ei tee. Samuti on kahtlustatav vabatahtlikult hüvitanud kannatanule kogu tekitatud kahju.

Üldpreventatiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad. Sellised kuriteod kajastuvad Riigi peaprokuröri 19.12.2024 juhise nr RP-1-2/22/1 punktis 3.2 ja 3.3. Viidatud punktides toodud kuritegude loetelu ei hõlma KarS § 215 lg 1 järgi kvalifitseeritavaid tegusid. Avalik menetlushuvi on olemas üldjuhul ka siis, kui kuritegu on toime pandud elusfääris, mille vastu peab avalikkusel olema eriline usaldus, või isiku karistamine on vajalik õiguskorra kaitsmise huvides või kuriteo tõttu kannatanul puuduvad peale kriminaalmenetluse efektiivsed õiguskaitsevahendid. Selliste juhtudega käesoleval juhul tegemist ei ole.

Prokuröri hinnangul puudub käesoleval juhul avalik menetlushuvi. XXX XXX etteheidetava süüteo kriminaalõigusnormidega kaitstava õiguskorra kui üldise väärtusmastaabi riive heastamine ning tema õiguskuulekale käitumisele suunamine on prokuröri arvates võimalik saavutada ka muude vahenditega kui kriminaalkorras karistamisega. Avaliku menetlushuvi hindamisel tuleb märkida, et antud juhul juba kriminaalmenetluse alustamine ja läbiviimine, milles XXX XXX koheldi kahtlustatavana ning isik oli ka kahtlustatavana kinni peetud, oli tema jaoks preventiivseks teguriks, mis aitab aru saada oma teo keelatusest ning vastavalt sellele arusaamisele edaspidi ka käituda ja hoiduda uute süütegude toimepanemisest.

Prokurör leiab, et kahtlustatavale on otstarbekas määrata ainsaks kohustuseks menetluskulude hüvitamine. Nimetatud mõjutusvahend koos kriminaalmenetlusele allutamisega on prokuröri arvates piisavad XXX XXX poolt toimepandud teo suhtes riikliku hukkamõistu väljendamiseks. Kuivõrd kahtlustatav on kannatanule täielikult hüvitanud kuriteoga tekitatud varalise kahju, oleks liialt koormav lisaks menetluskulude hüvitamisele, määrata kahtlustatavale täiendav rahaline kohustus. Kuivõrd kahtlustatav töötab osalise tööajaga ning õpib e-õppes X. klassis, siis ei ole kahtlustataval otstarbekas määrata täiendava kohustuseks üldkasuliku töö tundide tegemist. Üldkasuliku töötundide määramise vastu räägib ka asjaolu, et kahtlustataval on täielikult puuduv töövõime ning talle on määratud eestkoste.

Kuna tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur ja menetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi ning kahtlustatav on vabatahtlikult hüvitanud kuriteoga tekitatud kahju, leiab prokurör,

et on olemas alused kriminaalmenetluse lõpetamiseks XXX XXX suhtes KrMS § 202 sätteid kohaldades.

Juhindudes KrMS § 202 lg 1, 7 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24267050706 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik ja tähtaeg KrMS § 202 lg 2 p 1:

Kohustada XXX XXX:

- tasuma kriminaalmenetluse kulud summas 532,06 eurot (91,50+242,78+89,28+108,50).
Tähtajaks määrata 6 kuud, s.o viimane täitmise tähtpäev on 10.03.2026 (k.a).

Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: kahtlustatavana kinni peetud 21. – 23.10.2024; tõkendit ei kohaldatud.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad.
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmeid ei kogutud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: riigi õigusabi korras määratud kaitsja Argo Künemäe kulu summas 440,56 eurot (242,78+89,28+108,50) ning mootorsõiduki Lexus LS400 registreerimismärgiga XXXXX teisduskulud summas 91,50 eurot (vt p 2).
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kannatanule XXX XXX. Kahtlustatavale XXX XXX ja tema kaitsjale Argo Künemäe on määrus prokuratuuris kätte antud.
8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
9. Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Hanna Varik
abiprokurör

Kui isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus lõpetatud KrMS § 202 kohaselt, ei täida talle pandud kohustusi, uuendab prokurör kriminaalmenetluse.

Allkirjaga kinnitan, et olen kriminaalasja lõpetamisega nõus, olen kriminaalmenetluse lõpetamise määruse kätte saanud, mulle on selgitatud kohustuste mittetäitmise tagajärgi ning olen kohustustega nõus:

(nimi, kuupäev, allkiri)